

взаємодія зі спеціалістами / визначаємо поле допомоги

Серед вихованців дитина з епілепсією: що має знати практичний психолог

Чи може дитячий садок відмовити в прийомі дитини з епілепсією

Не може. Адже якщо в дитини епілептичні напади контрольовані й трапляються рідко, то вона може відвідувати дитячий садок. Так, перед вступом до дитячого садка лікар-педіатр видає батькам довідку про стан здоров'я дитини з висновком, що дитина може відвідувати дитячий садок. На підставі цієї довідки директор дитячого садка **зобов'язаний прийняти дитину**.

Нерідко батьки замовчують те, що їхня дитина хворіє на епілепсію. Тому лікарі мають пояснювати батькам, що необхідно інформувати працівників дитячого садка, зокрема вихователя про особливості перебігу нападів у їхньої дитини та надання домедичної допомоги або медичну сестру про надання першої медичної допомоги згідно з рекомендаціями лікаря.

Часто у ЗДО роз'яснити батькам, чому не можна приховувати інформацію про дитину, доручають практичному психологу. Найліпше спрацьовують розповіді про ситуації із життя. Скажімо, про те, що в дитини трапився напад, вихователь не зрозуміла, що з дитиною відбувається, і не знала, як їй правильно допомогти. Якби поряд не було медичної сестри, яка надала дитині першу медичну допомогу, то невідомо, як би все закінчилося.

Як поводитися з дитиною

Для дитини-епілептика важливо, аби до неї ставилися, як і до решти вихованців. Епілептичні напади — тимчасові епізоди для неї. Тому не слід відгороджувати дитину від однолітків й обмежувати спілкування з ними. Про хворобу дитини-епілептика оточення згадує лише під час нападів, коли вона безпорадна і не може керувати своєю поведінкою. Якщо нападів немає, дитина-епілептик нічим не відрізняється від однолітків.

У дитячому садку варто створити таку атмосферу, у якій дитина-епілептик почуватиметься повноцінною. Аби уникнути скарг батьків решти вихованців, їм слід роз'яснювати особливості цього захворювання, створювати сприятливий мікроклімат у групі. А дитині-епілептику пояснювати зрозумілими для неї словами: якщо вона погано почуватиметься, то про неї подбає вихователь чи медична сестра. Дитину-епілептика потрібно оточувати турботою, ділитися з нею своїм душевним теплом, але не опікуватися надміру й не висловлювати співчуття їй чи її батькам.

Хто має надавати допомогу дитині під час епілептичного нападу

Надавати домедичну допомогу* має вміти кожен працівник дитячого садка, і практичний психолог також. Проводити санітарно-просвітницьку роботу на цю тему, а також розміщувати відповідну інформацію на стендах має медична сестра.

* [Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при судомах \(епілепсії\)](#), затверджений наказом МОЗ від 16.06.2014 № 398 — *Прим. ред.*

Як реагувати на епілептичний напад у дитини

Насамперед — покликати на допомогу медичну сестру. Поки вона йтиме, інший працівник повинен розпочати надавати домедичну допомогу. Якщо в дитини-епілептика почалися судоми, треба зокрема:

- заспокоїти її оточення й припинити паніку серед інших дітей;
- покласти дитину на підлогу, підклавши під голову щось м'яке, чи на низьку м'яку кушетку та залишитися поряд із нею, поки напад мине;
- стежити за дитиною, щоб вона не травмувалася; якщо поряд із нею є предмети, якими вона може травмуватися, — прибрати їх;
- повернути дитину на бік, розстебнути комірець на одязі;
- не робити дитині штучне дихання і не розкривати їй рот за допомогою підручних засобів, адже так можна пошкодити їй зуби, щелепу чи слизові оболонки;
- після нападу очистити ротову порожнину дитини від блювотних мас і пінистого слизу, аби вона не похлинулася.

Бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги слід викликати, якщо:

- судоми тривають довше п'яти хвилин;
- напади повторюються один за одним;
- дитина травмувалася чи ви не знаєте, як діяти.

Повідомте батькам дитини про цей випадок. Порекомендуйте батькам звернутися до лікаря, якщо у дитини:

- зростає періодичність епілептичних нападів;
- зміниться характер нападів;
- з'являться запаморочення, нудота, блювота, сонливість, висипання на тілі чи інші прояви.

Якщо після дотримання рекомендацій лікаря епілептичні напади в дитини все одно траплятимуться часто, порекомендуйте батькам перевести її у спеціалізований дитячий садок. І поясніть, що коли стан дитини нормалізується, вони можуть клопотати про переведення дитини назад до вашого дитячого садка.

До таких розмов завжди залучайте медичну сестру: об'єднайте свої зусилля і знання.

Які застереження щодо рухливості дитини

Дитина-епілептик не відрізняється від інших дітей розумовими здібностями та поведінкою. Однак є певні обмеження щодо фізичного навантаження, зокрема: уникати перенапруження, перегріву, надмірного перебування на сонці, зневоднення організму, запаморочення та нудоти.

Якщо дитина-епілептик приймає протиепілептичні препарати, то фізичні вправи вона може виконувати для гармонійного розвитку, самоствердження, соціальної інтеграції. На заняття

із плавання дитину-епілептика допускають за умови пильного нагляду інструктора з плавання чи вихователя, який знає про її захворювання.

Лікарі не рекомендують дитині-епілептику відвідувати заняття на спортивних знярядях, де вона може впасти — паралельні бруси, кільця тощо. А також — займатися боксом, боротьбою, верховою їздою, стрибками з трампліна, лижним спортом, катанням на ковзанах, дайвінгом чи альпінізмом. Такі види спорту можуть погіршити стан дитини. Лікарі радять замінити їх заняттями з тенісу чи бадмінтону. А якщо в дитини напади не повністю контрольовані, то на велосипеді вона має їздити лише в шоломі.

*На запитання відповідала **Наталія Полнишева**,
дільничний лікар-педіатр Центру первинної
медико-санітарної допомоги № 1 Дніпровського району, Київ*